

Erdész ökonómus kollokvium

Göttingenben

A göttingeni Georg-August Egyetem Erdészeti Ökonómiai Intézete és a müncheni Műszaki Egyetem Erdészeti Vállalatgazdaságtani Tanszéke 1999. november 12-én egésznapos tudományos kollokvium megrendezésével emlékezett meg dr. Horst Dieter Brabänder professzor 70-dik születésnapjáról.

A fenntartható fejlődéstől, a környezetvédelem társadalmi követelményeitől, a gazdaság változó új követelményeihez való elengedhetetlenül fontos hozzáigazodástól hangos világunkban a kollokviumi előadások az alábbi kérdések körébe voltak csoportosíthatók:

1. Az erdőművelés vállalatgazdaságtani alapjai
2. Vállalatalkalmazkodási döntések elemzése
3. A vállalati alkalmazkodás gyakorlati példái

A német erdészeti vállalatok az erdőművelési koncepciók és a gazdasági korlátok szorításának szenvedő alanyai. Az erdőgazdálkodás alapvető, tradicionális elgondolásai az erdőművelés, az erdőnevelési modell elgondolásokra épültek. Ezek az ökológiai ismeretek hosszú távú

naturális terveit számszerűsítik, a tartamosságot célként kezelik, egy naturáliával fogalmazott IDEÁL keretében fogalmazva meg a „KELL” követelményt.

A naturális jellemzőkkel fogalmazott ideálok nagyon könnyen kerülnek konfliktusba az erdőgazdasági realitásokkal, belekényszerítve az erdőgazdaságokat az olyan akcióterületen való ténykedésre, amelyen belül a célok, a termelési eredmények és a piaci feltételek folytonosnak minősíthető (rövid távon részben alapvető) változása figyelhető meg, nyert megállapítást és kapott hangsúlyt az előadások egy részében. A vállalatok ily módon a sikeres gazdálkodás biztosítása érdekében, a termelékenység biológiai alapjainak fenntartandó hosszú távú tartamos volta ellenére, rövid távon nagyfokú alkalmazkodóképességet kell bizonyítsanak.

A világméretben terjedő globalizáció és az EU-belépés követelte jogharmonizáció szükségessé teszik a társadalmi-gazdasági folyamatok fejlesztésének újragondolását. Jól ismert, hogy az Európai Unió kölcsönösen elfogadott alapelve egy olyan jóléti eszközrendszer és politika kiépítése, amely erősíti az állampolgári autonómiát, új szerződéses viszonyt teremtve az állam és állampolgárai között. Fontos, napirenden lévő feladat idehaza is, lépni ezen a területen.

A göttingeni erdészeti kollokvium egész hangulata, az előadások és a hozzászólások egyetlen percre sem tették kétségessé, hogy a felvetett gondolatok és érvek a németországi tartományok erdei sajátosságait és adottságait tükrözik, nem pedig valami globális értelmezésű nemzetközi mércét. A szükségesnek ítélt lépéseket és ajánlott megoldásokat kifejezetten a hazai adottságokra méretezve hallgathattuk. Erőteljes hangsúlyt kapott a tulajdonos joga arra, hogy lehetőleg minden befolyástól mentesen határozhasson a tulajdonán folytatandó gazdálkodásról. A törvényes korlátozás lehetőleg minimális mértékű maradjon. Az állami erdészeti szervek felügyeleti munkája, a szakértők, tanácsadók tevékenysége korlátozódjon a meggyőzésre, a tervezett döntéssel kapcsolatban az előnyök és hátrányok, a foggyatékos, veszteséges, kockázatos és nehezen helyrehozható következményekkel való érvelésre. Az értekezlet során a vita legfőképpen a szálalóvágásos és

a tarvágásos eljárások választása, a vágáskor célirányos megválasztása, a piaci igények felmérése és az ahhoz való alkalmazkodás körül bontakozott ki.

Nem járunk messze az igazságtól, ha azt állítjuk, hogy az EU politikai összehangolása nem mentes a feszültségtől a különböző történelmi, kulturájú országok között. Különböző gazdasági fejlettségük okán kézenfekvő, hogy más és más jóléti berendezkedést tartanak a leginkább kívánatosnak a saját országuk számára. Mindez vonatkoztatható az egyes országok szakágazatai fejlesztésére, így az erdőgazdálkodás területére is.

Úgy gondoljuk, a magyar erdészet számára is nagyon meggondolandó kell legyen, hogy az alacsony hazai erdő-sültés, a nagy kiterjedésű sík vidéki és 2,3 millió ha-on gyenge homokterület birtokában, 15%-ra tehető fenyő részarány mellett, BÄRMENNYIRE IS PÉLDA NÉLKÜLI LESZ AZ EURÓPAI UNIÓ ORSZÁGAI KÖRÉBEN, nekünk az erőteljes erdőterület-növelő politika mellett kell magunkat elköteleznünk. Az éves ráfordítás – hozam terén, az állami támogatás igénybevitelével akár, még a veszteséges gazdálkodást is el kell fogadnunk, ahol az erdő fennmaradása és területének növelése közérdek.

A mi tervezési gyakorlatunkban a naturáliákra alapozott számításokkal, a termelési ciklus egészére alapozott előnyök előtérben hagyását, kevésbé csak az éves profit szemléletű gazdálkodást szorgalmazni marad helyénvaló.

Idehaza is kívánatos a magántulajdonosokat megnyerni, esetenként támogatás megajánlásával érdekeltté tenni, és csak kivételes esetekben a törvényi előírásokra utalással előírni a kívánatos erdőállapot fenntartására vagy ennek helyreállítására irányuló gazdálkodói tevékenységet. A németországi erdőtulajdon tradíciók, az ottani erdőkre jellemző feltártság ismeretében úgy tűnik, hogy különösen nagy és nehéz feladat lesz az erdőfeltárás és erdőörzés – sokáig és sok tekintetben teljesen figyelmen kívül hagyott – költségeinek elfogadtatása a magánszektor érdekelt képviselőivel. Erdőtulajdonosaink szakmai képzettsége sem hasonlítható a németországi állapotokéhoz. Számíthatunk arra, hogy a felzárkózás e téren sem lesz problémamentes.

Cser	16%
Akác	10%
Egyéb kem. lomb.	19%
Egyéb lágy lomb.	3%
Fenyő	16%

Az erdők fatermő képessége: 12%, jó, 58% közepes, 30% gyenge. Az erdőrészek 19%-a gyertyános-tölgyes, 60%-a kocsánytalan tölgyes-cseres, 19%-a erdőössztyepp klímában található. A Budapesti Erdészet több, mint 70%-a természetvédelmi oltalom alatt áll (Duna-Ipoly Nemzeti Park, Budai Tájvédelmi körzet, helyi jelentőségű védett terület).

A Budakeszi Erdészet vadászházában tartott sajtótájékoztatón *Gémessy József, Sinoros Sz. Lóránt, Kovács Mátyás, Telegdy Pál, Ormos Balázs, Varga Béla, Marghescu Tamás* és *Zachar Miklós* vettek részt az eszmecszerén. *Bebes István* albizottsági elnök, *Orosz Sándor* alelnök és *Györkös Péter* bizottsági tag hasznos tanácsokkal látták el a témával kapcsolatosan a megjelent erdészeket, különös tekintettel a régióban való gondolkodásra.